

BẢN SỐ: 14

**BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH
THANH TRA BỘ**

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 125 /KL-TTr

Hà Nội, ngày 19 tháng 11 năm 2024

MẬT

GIẢI MẬT
Từ: 9 giờ 00 phút ngày 20/11/2024

KẾT LUẬN THANH TRA

**Việc chấp hành các quy định pháp luật về di sản văn hóa trong quản lý
di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh tại tỉnh Kiên Giang**

Thực hiện Quyết định số 168/QĐ-TTr ngày 05/9/2024 của Chánh Thanh tra Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch (VHTTDL) về thanh tra việc chấp hành các quy định pháp luật trong quản lý di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh tại tỉnh Kiên Giang từ ngày 23 đến ngày 27/9/2024, Đoàn thanh tra đã tiến hành thanh tra tại: Tổ bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn xã Bình An; Ban bảo vệ di tích danh lam thắng cảnh Mũi Nai; Ban Bảo vệ di tích danh thắng núi Bình San; Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thanh thành phố Phú Quốc (Di tích lịch sử Trại giam Phú Quốc).

Xét báo cáo kết quả thanh tra ngày 21 tháng 10 năm 2024 của Trưởng Đoàn thanh tra, Thanh tra Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch kết luận như sau:

I. KHÁI QUÁT CHUNG

Công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh Kiên Giang được Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh quan tâm chỉ đạo và phân cấp cho chính quyền cơ sở quản lý. Sở Văn hóa và Thể thao (VHTT) đã tham mưu cho UBND, Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành nhiều quyết định, cơ chế chính sách đối với việc bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hoá nói chung và di tích nói riêng trên địa bàn tỉnh như: Quyết định số 14/2022/QĐ-UBND Quy định về quản lý, bảo vệ, quy hoạch, đầu tư, tu bổ, phục hồi, phát huy di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Kiên Giang.

1. Danh lam thắng cảnh Hòn Chông (Hòn Phụ Tử, chùa Hang và Bãi Dương)

Danh lam thắng cảnh Hòn Chông thuộc địa phận xã Bình An, huyện Kiên Lương, tỉnh Kiên Giang, được Bộ trưởng Bộ Văn hóa (nay là Bộ VHTTDL) công nhận là danh lam thắng cảnh quốc gia tại Quyết định số 100-VH/QĐ ngày 21/01/1989.

Danh lam thắng cảnh Hòn Chông gồm Hòn Phụ Tử, chùa Hang và Bãi Dương, là căn cứ kháng chiến chống Pháp của nghĩa quân Nguyễn Trung Trực cuối thế kỷ 19.

2. Di tích lịch sử và thắng cảnh Núi Mỏ Sỏi

Núi Mỏ Sỏi thuộc xã Bình An, huyện Kiên Lương, tỉnh Kiên Giang, được Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ VHTTDL) công nhận là di tích lịch sử và thắng cảnh cấp quốc gia tại Quyết định số 188-QĐ/BT ngày 13/02/1995. Di tích gồm các hệ thống hang động và núi đá vôi, có tổng diện tích khoanh vùng

bảo vệ 24,9 ha, là căn cứ của địa phương trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ.

3. Danh lam thắng cảnh Mũi Nai

Mũi Nai thuộc phường Pháo Đài, thành phố Hà Tiên, tỉnh Kiên Giang, được Bộ trưởng Bộ Văn hóa (nay là Bộ VH-TT-DL) công nhận là danh lam thắng cảnh quốc gia tại Quyết định số 100-VH/QĐ ngày 21/01/1989.

4. Danh lam thắng cảnh núi Bình San

Núi Bình San thuộc phường Bình San, thành phố Hà Tiên, tỉnh Kiên Giang, được Bộ trưởng Bộ Văn hóa (nay là Bộ VH-TT-DL) công nhận là danh lam thắng cảnh quốc gia tại Quyết định số 100-VH/QĐ ngày 21/01/1989.

Ngày 20/5/2005, UBND tỉnh Kiên Giang phê duyệt bản vẽ khoanh vùng bảo vệ di tích núi Bình San với diện tích là 19,95 ha, trong đó: diện tích khoanh vùng xanh là 18,6 ha (*gồm đất trồng cây cổ thụ, cây tạp, hồ nước, các ngôi mộ của dân*); diện tích khoanh vùng đỏ là 1,35 ha (*gồm: Đền thờ họ Mạc, đường lên và 61 ngôi mộ cổ của dòng họ Mạc cùng các quan cận thân*).

5. Di tích lịch sử Trại giam Phú Quốc

Trại giam Phú Quốc thuộc phường An Thới, thành phố Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang, được Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ VH-TT-DL) công nhận là di tích lịch sử cấp quốc gia tại Quyết định số 1430-QĐ/BT ngày 12/10/1993 với tên gọi "Địa điểm nhà tù Phú Quốc". Đến năm 2014, di tích này được Thủ tướng Chính phủ xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt và đổi tên thành di tích lịch sử Trại giam Phú Quốc tại Quyết định số 2408/QĐ-TTg ngày 31/12/2014.

Hiện tại di tích có 05 điểm được khoanh vùng bảo vệ với tổng diện tích 91.300,5m² gồm: khu di tích điểm Nhà tù Phú Quốc; khu di tích Nghĩa địa tù binh; khu di tích điểm Tượng đài; khu di tích điểm Nhà thờ; khu di tích điểm Nhà tù D565.

II. KẾT QUẢ KIỂM TRA

1. Danh lam thắng cảnh Hòn Chông (Hòn Phụ Tử, chùa Hang và Bãi Dương)

Quyết định số 3293/QĐ-UBND ngày 27/12/2023 của UBND huyện Kiên Lương về việc thành lập Tổ Bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn xã Bình An; Quyết định số 07/QĐ-UBND ngày 09/01/2024 của UBND xã Bình An về ban hành Quy chế Tổ chức và hoạt động của Tổ Bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh; Quyết định số 2918/QĐ-UBND ngày 11/9/2024 của UBND huyện Kiên Lương về việc kiện toàn Tổ bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn xã Bình An.

Các hiện vật được lưu giữ tại di tích gồm: Sắc phong của vua Khải Định; 6 tượng phật lâu đời tại chùa Hang.

Công tác quản lý nguồn tiền công đức tại chùa Hang được quản lý, sử dụng công khai, minh bạch.

Tại thời điểm kiểm tra, khu vực bảo vệ II của chùa Hang hiện đang tiến hành thi công xây dựng công trình tượng Quan Thế âm bồ tát và 33 tượng ứng hóa thân

Quan Thế âm bồ tát. Sở Xây dựng tỉnh Kiên Giang có Giấy phép xây dựng số 08/GPXD ngày 20/4/2023 (cấp phép xây dựng để tượng, với diện tích xây dựng tầng trệt "1 tầng" 1.857,47m², cao 6,0m). Sở VH TT tỉnh Kiên Giang cấp Giấy phép số 514/GP-SVHTT ngày 20/7/2023 (Giấy phép xây dựng tượng đài, tranh hoành tráng tượng Quan Thế âm bồ tát cao 33m và 33 tượng ứng hóa thân vây quanh).

2. Di tích lịch sử và thắng cảnh Núi Mo So

Quyết định số 3293/QĐ-UBND ngày 27/12/2023 của UBND huyện Kiên Lương về việc thành lập Tổ Bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn xã Bình An; Quyết định số 07/QĐ-UBND ngày 09/01/2024 của UBND xã Bình An về ban hành Quy chế Tổ chức và hoạt động của Tổ Bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh; Quyết định số 2918/QĐ-UBND ngày 11/9/2024 của UBND huyện Kiên Lương về việc kiện toàn Tổ bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn xã Bình An.

Ngày 13/8/2024, UBND tỉnh Kiên Giang ban hành Quyết định số 2274/QĐ-UBND về phê duyệt Quy hoạch tổng thể, bảo tồn phát huy giá trị khu di tích lịch sử và thắng cảnh núi Mo So, huyện Kiên Lương với diện tích khoảng 136,11 ha, thời gian thực hiện quy hoạch từ năm 2024 đến năm 2030.

Từ 2018 đến nay, di tích chưa diễn ra hoạt động tu bổ, tôn tạo.

3. Danh lam thắng cảnh Mũi Nai

Quyết định số 1341/QĐ-UBND ngày 30/6/2021 của UBND thành phố Hà Tiên về việc thành lập Ban Bảo vệ di tích danh lam thắng cảnh Mũi Nai. Ban Bảo vệ di tích danh lam thắng cảnh Mũi Nai ban hành Quy chế làm việc số 01/QCLV-BBV ngày 01/7/2021.

Quy hoạch chi tiết Khu du lịch Mũi Nai - Hà Tiên được UBND tỉnh phê duyệt tại Quyết định số 1852/QĐ-UB ngày 27/05/1998 và Quyết định số 1426/QĐ-UB ngày 23/07/1999 về việc đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng tại Khu du lịch Mũi Nai.

Quyết định số 98/QĐ-TTg ngày 31/01/2000 của Thủ tướng chính phủ về việc giao đất để xây dựng cơ sở hạ tầng Khu du lịch Mũi Nai tại phường Pháo Đài, thị xã Hà Tiên (nay là thành phố Hà Tiên), tỉnh Kiên Giang. Trên cơ sở đó, Ban quản lý các khu du lịch tỉnh Kiên Giang tiếp nhận 170.000 m² và đầu tư cơ sở hạ tầng Khu du lịch Mũi Nai.

Tại thời điểm kiểm tra, cơ sở hạ tầng, điện, giao thông, viễn thông đang được đầu tư; Trên cơ sở quy hoạch tổng thể thành phố Hà Tiên được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 189/QĐ-TTg ngày 22/02/2024, Ban Bảo vệ di tích danh lam thắng cảnh Mũi Nai đang chuẩn bị xây dựng quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết.

4. Danh lam thắng cảnh núi Bình San

Quyết định số 750/QĐ-UBND ngày 17/6/2019 của UBND thành phố Hà Tiên về việc thành lập Ban Bảo vệ di tích danh thắng núi Bình San.

Công tác quản lý hiện vật theo danh mục hồ sơ xếp hạng được Ban Bảo vệ

di tích danh thắng núi Bình San thực hiện kiểm kê hằng năm, bảo quản theo quy định.

Ban Bảo vệ di tích danh thắng núi Bình San có bộ máy quản lý chuyên trách, có mở tài khoản, mở sổ sách kế toán, có xây dựng Quy chế làm việc, quy chế chi tiêu hàng năm theo đúng quy định; hàng tháng, năm có xây dựng kế hoạch thu, chi tiền công đức tại di tích; có báo cáo thu, chi tài chính hàng năm và báo cáo về UBND thành phố theo đúng quy định.

5. Di tích lịch sử Trại giam Phú Quốc

Ban quản lý di tích Nhà tù Phú Quốc được thành lập theo Quyết định số 2769/QĐ-UBND ngày 31/12/2007 của UBND tỉnh Kiên Giang. Nay được sáp nhập thành Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thanh thành phố Phú Quốc theo Quyết định số 336/QĐ-UBND ngày 18/02/2020 của UBND tỉnh Kiên Giang.

Tại nhà trưng bày di tích đang bảo quản và trưng bày 43 hiện vật và hơn 100 hình ảnh tư liệu.

UBND thành phố Phú Quốc ban hành Quyết định số 117/QĐ-UBND ngày 17/01/2023 về Quy chế tiếp nhận, quản lý và sử dụng nguồn thu công đức tại di tích lịch sử Trại giam tù binh cộng sản Việt Nam/Phú Quốc và Đề nghị niệm các Anh hùng Liệt sĩ.

Từ năm 2018 đến nay, Ban quản lý di tích đã thực hiện sửa chữa định kỳ, sửa chữa nhỏ tại di tích như: chăm sóc cây xanh, khoan giếng, nâng cấp bãi đậu xe, sửa chữa hàng rào... theo quy định pháp luật.

Quyết định số 1230/QĐ-TTg ngày 15/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chương trình bảo tồn và phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2030. Ngày 08/9/2022, Bộ VH-TT-DL có Công văn số 3380/BVHTTDL-DSVH hướng dẫn thực hiện một số nội dung thuộc chương trình bảo tồn, phát huy bền vững giá trị di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021 - 2030 và chương trình số hóa di sản văn hóa Việt Nam, giai đoạn 2021-2030. Quyết định số 2511/QĐ-UBND ngày 11/10/2023 của UBND tỉnh Kiên Giang về việc phê duyệt dự án đầu tư xây dựng công trình tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Trại giam Phú Quốc, tỉnh Kiên Giang. Từ năm 2022 đến 2025, kinh phí: 50.000.000.000 đồng (năm mươi tỷ đồng); Nguồn vốn: Vốn ngân sách thuộc kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021- 2025; Người quyết định đầu tư: Chủ tịch UBND tỉnh Kiên Giang; Chủ đầu tư: Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng chuyên ngành dân dụng và công nghiệp tỉnh Kiên Giang.

III. KẾT LUẬN

1. Những mặt làm được

- Ban quản lý di tích đã tuyên truyền, triển khai thực hiện các văn bản quản lý nhà nước về di sản văn hóa, lễ hội, bảo vệ, tu bổ, tôn tạo và phát huy giá trị của di tích.
- Công tác quản lý khu vực bảo vệ di tích, không gian di tích đã được quan tâm. Công tác quản lý, bảo vệ di vật, cổ vật, hiện vật thuộc di tích được tăng cường.
- Công tác phát huy giá trị di tích được Ban quản lý di tích chú trọng, đã tăng

✓

cường tuyên truyền, quảng bá giá trị lịch sử, văn hóa của địa phương đến người dân và du khách, góp phần giữ gìn bản sắc văn hoá và phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

2. Những tồn tại, hạn chế

- Nguồn kinh phí cho công tác bảo tồn và tu bổ, tôn tạo chưa đáp ứng được yêu cầu thực tế.

- Di tích chưa được quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết do vậy việc tu bổ, tôn tạo các hạng mục di tích gặp khó khăn.

- Đội ngũ cán bộ trực tiếp thực hiện công tác quản lý về di sản chưa được thường xuyên bồi dưỡng nghiệp vụ về quản lý di tích; các thuyết minh viên của di tích chưa được thường xuyên tập huấn, nâng cao nghiệp vụ, trình độ chuyên môn; mối quan hệ công tác giữa Ban quản lý với chính quyền địa phương chưa thực sự được thống nhất.

- Việc cấp phép xây dựng đế tượng (tầng trệt) của Sở Xây dựng và cấp phép xây dựng tượng đài, tranh hoành tráng của Sở VH TT tỉnh Kiên Giang tại danh lam thắng cảnh quốc gia Hòn Chông khi chưa có văn bản thỏa thuận của Bộ VH TTDL là vi phạm quy định tại Khoản 13 Điều 1 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa năm 2009 và Điều 27 của Nghị định số 113/2013/NĐ-CP ngày 02/10/2013 của Chính phủ về hoạt động mỹ thuật.

IV. KIẾN NGHỊ

1. Cục Di sản văn hóa

- Thường xuyên hướng dẫn các địa phương nâng cao năng lực, trách nhiệm quản lý, tu bổ, tôn tạo di tích trên địa bàn; đề nghị các địa phương chủ động báo cáo, đề xuất giải pháp khắc phục tồn tại trong công tác quản lý, tu bổ, tôn tạo di tích.

- Hướng dẫn mở lớp tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho tổ chức, cá nhân tham gia công tác quản lý di tích ở các địa phương nhằm nâng cao hơn nữa nhận thức, trình độ chuyên môn về công tác quản lý di tích.

- Tăng cường kiểm tra, hướng dẫn chính quyền và nhân dân địa phương trong việc gìn giữ, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

- Tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về di sản văn hóa đến các đơn vị làm việc về di sản văn hóa của địa phương.

2. Ủy ban nhân dân tỉnh Kiên Giang

- Chỉ đạo cơ quan chức năng tạm dừng thi công, đánh giá tác động của công trình xây dựng tầng trệt, tượng Quan Thế âm bồ tát với yêu cầu bảo vệ giá trị di tích.

- Chỉ đạo kiểm điểm trách nhiệm những tổ chức, cá nhân theo thẩm quyền liên quan đến việc cấp phép xây dựng tầng trệt, tượng Quan Thế âm bồ tát trong khu vực bảo vệ II của danh lam thắng cảnh Hòn Chông (Hòn Phụ Tử, chùa Hang và Bãi Dương) không tuân thủ quy định của Luật Di sản văn hoá năm 2001 được sửa đổi, bổ sung năm 2009, Nghị định số 113/2013/NĐ-CP ngày 02/10/2013 của

Chính phủ về hoạt động mỹ thuật.

- Chỉ đạo các cơ quan chức năng tiến hành tham mưu, đề xuất phương án và giải pháp khắc phục, có văn bản gửi Bộ VH-TT-DL lấy ý kiến thỏa thuận theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

3. Sở VH-TT tỉnh Kiên Giang

- Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, rà soát và xử lý vi phạm (nếu có) đúng quy định pháp luật trong công tác quản lý di tích; căn cứ các nội dung của Kết luận thanh tra, chỉ đạo chính quyền các địa phương quản lý di tích được thanh tra thực hiện khắc phục những tồn tại Đoàn Thanh tra nêu và báo cáo kết quả về Thanh tra Bộ VH-TT-DL.

- Tham mưu cho UBND tỉnh Kiên Giang có biện pháp đầu tư chống xuống cấp di tích, nhất là các di tích lịch sử, kiến trúc nghệ thuật đã được xếp hạng, đồng thời đề xuất phương án lập quy hoạch bảo tồn, tôn tạo, phát huy giá trị di tích.

- Tham mưu cho UBND tỉnh Kiên Giang đánh giá tác động của công trình xây dựng tầng trệt, tượng Quan Thế âm bồ tát, đề xuất phương án và giải pháp khắc phục trong việc cấp phép và thi công công trình xây dựng để tượng và tượng Quan Thế âm bồ tát tại chùa Hang.

- Kiểm điểm trách nhiệm tập thể, cá nhân có vi phạm trong việc cấp phép xây dựng công trình để tượng, tượng Quan Thế âm bồ tát tại chùa Hang, bảo đảm phù hợp với quy định của Luật Di sản văn hóa.

- Phối hợp với các địa phương mở lớp tập huấn nâng cao nghiệp vụ cho các thuyết minh viên và cán bộ làm công tác quản lý di tích.

- Chỉ đạo các tổ chức, cá nhân có liên quan đến công tác quản lý di tích khẩn trương thực hiện các nội dung trong Kết luận thanh tra.

4. Đối với các Ban quản lý di tích

- Tiếp tục thực hiện công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử văn hoá tại địa phương đúng quy định của Luật Di sản văn hoá năm 2001 được sửa đổi, bổ sung năm 2009 và các văn bản quản lý nhà nước về di sản văn hóa; đảm bảo công tác an ninh trật tự, vệ sinh môi trường; tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến về giá trị của di tích; bổ sung nội quy, quy định thực hiện nếp sống văn minh; gắn với phát huy giá trị di tích và phát triển du lịch.

- Tăng cường công tác quản lý, bảo vệ di vật, cổ vật, hiện vật; không tiếp nhận hiện vật không rõ nguồn gốc (linh vật, đồ thờ cúng...) không có trong danh mục hồ sơ xếp hạng di tích.

- Thực hiện theo hướng dẫn của địa phương về quản lý và sử dụng nguồn thu từ di tích theo Thông tư số 04/2023/TT-BTC ngày 19/01/2023 của Bộ Tài chính về hướng dẫn quản lý, thu chi tài chính cho công tác tổ chức lễ hội và tiền công đức, tài trợ cho di tích và hoạt động lễ hội.

4.1. UBND huyện Kiên Lương; Tổ bảo vệ di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn xã Bình An.

- Đề nghị UBND huyện Kiên Lương chỉ đạo Tổ bảo vệ di tích và chính quyền

địa phương tạm dừng xây dựng công trình tượng Quan Thế âm; phối hợp với Sở VH TT tham mưu UBND tỉnh Kiên Giang đánh giá tác động của công trình xây dựng tầng trệt, tượng Quan Thế âm bồ tát, đề xuất phương án và giải pháp khắc phục.

- Đề nghị Tổ bảo vệ di tích (Ban quản lý di tích) và chính quyền địa phương tạm dừng xây dựng công trình tượng Quan Thế âm bồ tát và 33 tượng ứng hóa thân trong khuôn viên chùa Hang.

4.2. Ban Bảo vệ di tích danh lam thắng cảnh Mũi Nai

Tham mưu Lãnh đạo, chính quyền địa phương sớm kiện toàn tổ chức bộ máy Bảo vệ di tích danh lam thắng cảnh Mũi Nai.

Trên cơ sở Quy hoạch tổng thể thành phố Hà Tiên, tham mưu các cấp có thẩm quyền xây dựng quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết thắng cảnh Mũi Nai đáp ứng nhu cầu phát triển của địa phương.

4.3. Ban Bảo vệ di tích danh thắng núi Bình San

Tham mưu lãnh đạo, chính quyền địa phương sớm kiện toàn tổ chức bộ máy Ban Bảo vệ di tích danh thắng núi Bình San.

4.4. Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thanh thành phố Phú Quốc

Tham mưu các cấp có thẩm quyền xây dựng quy hoạch tổng thể, quy hoạch chi tiết di tích lịch sử Trại giam Phú Quốc đáp ứng nhu cầu phát triển của địa phương./.

Nơi nhận:

- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Thanh tra Chính phủ (để báo cáo);
- Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy (để báo cáo);
- UBND tỉnh Kiên Giang (để biết);
- Cục DSVH (để phối hợp);
- Sở VH TT tỉnh Kiên Giang (để phối hợp thực hiện);
- Thanh tra Sở VH TT tỉnh Kiên Giang (để thực hiện);
- Các đơn vị được thanh tra (để thực hiện);
- Lưu: VT, Hồ sơ Đoàn. NQH (14).

CHÁNH THANH TRA

[Handwritten signature]

Lê Thanh Liêm

